

dnešnja vročina zrak nad goličavami in skalovjem silno raztenila, iz česar nastane popoldan močno premikanje zraka. Vihar se vzdigne, nevihte podijo ledúpolne oblake nad njive, vrte in gorice — v malo urah je ves up ubozega kmeta vničen. —

Modrim gospodarjem bode to zadosti, da spoznajo veliko vrednost gojzdov in skrbijo, da v dobrem stanju ostanejo. Opominjamo le še, da se naj jeseni tudi na to gleda, da družina listja do korenin drevesom ne postrga; listje je drevesom potreben gnoj, brez kterega v gospodarstvu nič ni.

Gospodarske skušnje.

Priseženi vinski mešetarji.

V pospeševanje in polajšanje kupčije z vinom je ravnatelj sadje- in vinorejske šole v Mariboru, g. H. Goethe, ministerstvu poljedelstva v zboru vinorejcev in izvedencev na Dunaju l. 1873 nasvetoval postaviti po različnih vinorejskih krajih prisežene vinske mešetarje, ki bi imeli biti posredovalci med vinorejci in vinskimi kupci. Mešetar bi imel vse zaloge vina svojega okraja v zapisniku na tanko zapisane, in ker bi vina ne le po kolikosti, ampak tudi po vrednosti in ceni poznal, bi vinorejca in kupea pri prodavanju in nakupovanju kot prisežen mož z svojim svetom vestno podpiral. Vinskemu kupcu bi se tako izdatno zmanjšali visoki potroški, ktere pogosto pri nakupovanju vina ima, ker mora dalje iz kraja v kraj, od vinorejca do vinorejca dostikrat po težavnih in nevarnih potih hoditi.

Mešetar bi moral pred vsem zaupanje vinorejcev svojega okraja imeti; pa bi mu tudi moralo mogoče biti odločene službene ure ali dneve svojemu poslu žrtvovati. Moral bi v vedni dotiki stati z vinorejci svojega okraja in pa z kupci in trgovci vinskimi iz bližnjih in daljnih krajev, in jim kolikor mogoče pomagati, ter jih z stanjem vinske trgovine v svojem okraju seznaniti. —

Kot plačilo za svoje mešetarstvo bi pa od prodajalea in kupca odstotke spečanega vina dobival. — Stvar je po sklepu vinorejcev in krčmarjev v Mariboru dné 11. aprila zdaj tudi v državnem zboru sprožena bila, ko je Seidl s tovariši predlagal, da bi se izdala posebna postava, po kateri bi se umetno napravljjanje vina nadzorovalo. Kaj da se misli storiti, še ni znano.

Zoper hrošče ali kebre. Letošnje mrazilo in deževno vreme utegne tudi hroščem ogreniti spomladansko veselje. Če bi pa vendar pozneje prišli in se hoteli za zamudo odškodovati, razglašamo priprost p o m o č e k zoper nepovabljenegoste, kakor smo ga v nekem listu našli. Vzame se namreč sod, kteremu se na enem konci dno izbije, na drugo dno pa po noči svetilnica postavi v sod, da od mraka do jutra gori. Od zgoraj se

v sodu napravi kolobar iz smolenice (Theer). Luč privabi hrošče v sod, smola jim pa letavke osmoli, da ne morejo več vzleteti. Nekaj jih obleži v sodu, še več pa zunaj, ki se potem lahko pokončajo. Če se to nektore noči ponovi na več krajih, bode ves okraj mrčesa precej rešen. Smolenico nadomestuje tudi vsak drugi klej ali lim.

Napredek vinskih družeb na Štajerskem. Zasadile so vinske družbe na Štajerskem brž prvo leto svojega obstanka t. j. od jeseni 1871 — konca l. 1872. s potroškom kakih 3000 gld. 11¹/₄ orala poskusnih vinogradov in 6 oralov trsovnic z 640.000 trsi najzlahotnejših plemen.

Kteri trs najbolj priporočajo, da se zasaja? „Ovčji rep“ (Lammerschwanz), „muškati vrbansček“, „rumeni (žolti) plavec“, „laški rizlec“, „šopatna“ (Rothgipfler), „rumeni (žolti) Orleanec“, „lindavec“ (blaue Bodenseetraube), „modro kravčino“, (blauer Kölner) in „dišeči traminec“. Kde pa je naš izvrstni „moslovec“ ostal? — O ti priliki si ne moremo kaj, da bi ne omenili izvrstnih besed, ktere skušeni sadjerejec, H. Goethe, v svoji knjigi „der Obstbaum“ str. 94 o izbiranju sadovnih dreves pravi. On piše: „Vsak, kdor se z sadjerejo za gospodarstvo peča, bode vsakikrat v svoji bližjavi dobra lokalna (krajna) plemena, ki v tistem kraju najbolje storé, našel, in ki so se v tamošnjih okolščinah že mnogo let najbolje obnesla. Po takih plemenih se bode toraj v tem slučaju z največo gotovostjo pred vsem seči moglo“. Tako piše zvedenec o izbiranju sadnosnih dreves. Po našem prepričanju velja to gotovo tudi o izbiranju trtnih plemen.

Na Českem imajo neki blizo 20 milijonov sadnih dreves. Leta 1857 se je iz Českega 80.000 meric sadja izvozilo in za nje 640.000 fl. potegnilo. Leta 1865 se je pa 283.000 centov sadja izvozilo in tudi primerno denarja za-nj potegnilo. Bodi to Slovencem v izgled in spodbudo, da prav marljivo sadna drevesa zasajajo!

Dopisi.

Iz mariborske okolice. (G. Seidl'nu za slovo.) Žgavnih in strelnih darov Kamčani niso mogli pri odhodu „straha“ opraviti, ker je cela družina zginola iz Kamece kakor dim, ki ga vihar razpodi. Vendar ne moremo te prilike opustiti, da ne bi nekoliko pojasnili zaslug Seidlnovih, ktere ostanejo Kamčanom in vsej okolici v vednem spominu, kajti so precartane. Seidlnovi volilci tega se ve da brali ne bodo, brali pa bodo mnogi, ki že zdavno Seidlna poznajo in ga torej ne volijo. Bodi torej pametnim Slovencem v poduk, kar povemo.

Seidlnove zasluge so:

1. Huda posilnost, ker je po vsej sili hotel biti Kamčanom „strah“. Vrlega, že rajnega g. Hraudo, je tako dolgo toževal, dokler ga ni ob vso čast spravil. Pred 13 leti si je potem po gladkem in ostrem srenjsko predstojništvu privojeval. G. Hrauda je imel še vsaj posestvo v kamški srenji, in vendar ga je Seidl odpravil; sam pa zdaj nima ničesar več v srenji, in vendar se govori, da misli natihoma ostati predstojnik, menda zato, ker so ga mariborski odborniki za častnega srenjčana napravili, nikdar pa Kamčani! Bil je vse, kar koli srenjčan biti zamore; srenjski predstojnik, oča ubogih, prvosednik cerkvenega skladnega odbora (Kirchenkonkurrenzausschuss), šolskega odbora in šolski oglednik itd. Biti je hotel naposled še cekmešter, pa je bil odpahnen, zato se je pritožil zoper volitev, pa ni ničesar opravil. S kratka: vse je bil Seidl, le župnik in kaplan še ne, večkrat se je pa v župnijske in cerkvene reči vtikal, se pa tudi vselej več menj spekel. —

2. Šolo je sicer s kmetskimi žulji pozidal, pa na dolgu še je 7000 gld. Ko bi ne bil „strah“ plana napravil, da mora spodaj v šoli velika „kajha“ biti, kamor res najmanj sodi, bi se poslopje bilo dalo bolj po ceni postaviti. Toda kar je „strah“ zapovedal, bilo je vselej kakor amen v Očenašu.

3. Mrtvašnico alj kostenjak je vse leta v mislih nosil, zdaj pa celó odnesel. Bila bi veliko bolj potrebna kot „kajha“, in v 13 letih bi se bila lahko postavila. Včasih Drava mrtvo truplo izvrže, katero mora pod milim nebom po dva dni ležati, kar se je lansko leto in že večkrat prigodilo. Pa za mrtve mu je malo mar, le do živih ima korajžo.

4. Uta za gasilne reči sredi Kamece dela žalosten vtis na memogredočega, in marsikteri mestjan je že rekel: „Alj je to mogoče pod Seidlnovim županstvom?“ V 13 letih je do drobnega strohnela, ker ji strehe manjka. Gasilna orodja, lestvice (lojtre) in kavli („hakli“) niso več za drugo, kakor za v peč. Neki gospod zagledavši utó je rekel: „Das ist wohl ein Gamserskandal!“ Čudil sem se sam že večkrat, kako je mogoče takošen nered pod onim, ki ima vedno „postave“ in §§. na jeziku.

5. Gospode župnike je rad toževal, pa večidel ni ničesar opravil.

6. G. kaplane je hotel predstavljati in preganjati, ako niso hoteli v njegov ostudni rog trobiti.

7. Celó župnikovih pravic se je polastil. Neki blagi gospod iz Maribora je cerkvi sv. Urbana v oporoki (testamentu) sporočil 200 gold., ktere je dohtar L. v Mariboru imel za izplačati. Brez župnikovega vedenja, podpisa in farnega pečata se po postavi takošni sporočeni dnarji ne

smejo vzeti, pa g. Seidl je denarje vzel, ki se mu bodo le po tožbini poti z rok izpipati dali.

8. Hodil je tudi rad po kaplanski bernji, ker je dopisoval in prigovarjal svojim liberalnim pritlikovcem, da naj kaplanu ničesar ne dajo, češ, da ni hotel njemu pokoren biti, njemu služiti. —

9. Posebno jezo je imel nad narodnjaki. Marsikteri kmet od narodne stranke ga je poprosil, da naj pri dotični gosposki naznani čas, kedaj da bi rad slive ali vinsko drožje za domačo rabo žgal, ker potem ni treba dače plačati. Navadni odgovor Seidlnov je pa bil: „Da bin ich euch recht, bei der Wahl aber nicht“ (tukaj sem dober, pri volitvi pa ne.) Ko mu je čvrst narodnjak na enak surov odgovor djal: „Bom že drugih gospodov našel“, — mu odvrne Seidl z nevoljo: „Wir werden schon machen“, vendar ni ničesar storil in kmetje so morali opustiti žganje alj pa dačo plačevati.

10. D. mizar, izvrsten narodnjak, je po naključbi oko zgubil in zavoljo prepričlih dohodkov so ga v bolnišnico zapeljali. Da ne bi sam plačeval stroškov, prosi srenjskega predstojnika za spričevalo uboštva. Toda kdor ni bil njegov prijatelj, ni našel milosti pred njim; in tako je tudi tega poškodovanca kruto odpravil s tem: Naj ti le duhovniki pomagajo (se ve, da je rabil po liberalni šegi zaničljivo besedo)!

11. Ker mu je združevanje peterih srenj spodletelo, se je strahovito hudoval, posebno 8. aprila v mariborskem okrajnem zastopu. Sošli so se bili predstojniki vsega okraja kakih 90 mož. Strastno je govoril zarad zjedinjenja srenj rekoč: Boljše je, da se zjedinite, ker po novi postavi (ktere pa nikjer ni — vredn.) mora imeti vsaka srenja svojega žandarja in mu mora tristo gold. plačati. Če ne, — bom jaz 300 gld. od srenjskih doklad vzel in ga plačal, da bo berače izganjal. — Čudno se je kmetom zdelo, da le za preganjanje ubogih toliko skrbi, za tatove in druge neredne v srenji se pa ne zmeni. Naposled še pristavi: „Pet srenj sem imel v Kamci že združenih, pa kamški kaplan je letal od hiše do hiše ljudem prigovarjat, da naj se ne zjedinijo, zdaj še znabiti treh ne dobim“. — Da ni vse Kamece pod svoj klobuk dobil, gre prva hvala srenjskemu predstojniku v Rosbahu g. J. K. Ni se J. K. pustil pod jarm spraviti in srenje so ostale vsaka za se, dobili so tudi pečate nazaj. (Konec prih.)

Iz Slovengradca 10. maja. (Po volitvi.) Včerašnji dan bil je za nas žalosten, ne samo zato, ker je naš nasprotnik, Šmit, bil izvoljen, temuč še veliko bolj zato, ker smo se s polnim zaupanjem na nektere možé zanašali, da bodo za pravično stvar stali kakor skala, alj v svojo veliko začudenje in žalost smo spoznali, da smo se zeló goljufali, ker tudi ti možje druga niso kakor omahljiv trst, ktereга vsaka sapa, tudi nemškutarska omaja. (Žalostni nasledki tisočlet-

nega tlačenja, vsled kterega vidijo ubogi ljudje v nemškutarjih — svoje gospode! Vredn.)

Da smo propali, se ne čudimo, ker vemo, kako da so nasprotniki od vseh strani, od zgoraj in od spodaj delali. Še prej, ko so bile prvotne volitve v našem okraju končane, nam je nekdo izmed liberalne stranke napovedal, da naš kandidat iz tega okraja ne dobi 8 glasov. Od kod se je to vedelo? Gotovo se je že pri izbiranju volilnih mož na to gledalo, da se vsak zaveže le za liberalca glasovati. S kakošno silo da so nasprotniki pritiskali, kaže to, da sta dva volilea iz Vuzenice še pred volitvijo natihoma pobegnila, ker sta se grozovitih Marnberžanov zbala. Nekteri so iz strahu, da se komu zameri, doma ostali. (Kaj pa, ali vas nič ni strah pred Bogom, da je vaša strahopetnost liberalcem voda na mlin? Vredn.)

Slava pa Vam, vrli možje iz Soštanskega okraja! Vi se niste dali ustrašiti niti daljni poti, niti slabemu vremenu, niti draženju mladoslovencev, ki so bili prišli vodo na svoj mlin napeljevati, pa niso nijednega glasa vlovili! Toraj še enkrat: Slava takim korenjakom, slovenskim poštenjakom!

Izid volitve je bil tale: Dr. Šuc je dobil 27 glasov, F. Schmit pa 37. Zdaj pa vi Šmitovci le čakajte, koliko dobrega da vam bode izvoljeni nemško-liberalni poslance v Gradeu pribojevali!

Pristavek vredništva. Od druge strani pozvedamo, da je 18 poštenjakov Šoštanjskega okraja za našega narodnega kandidata glasovalo, kar je vse hvale vredno in jasen dokaz, da ne zahaja zastoj mnogo odtisov našega lista v tiste kraje. Nasproti so pa 3 Pačani za Schmita, al Schmitta, al Schmida, al Schmieda (v vseh teh oblikah smo že ime po novinah brali, ne vemo toraj, ktera da je prava), glasovali, zakaj? tega menda sami ne vedo, in če to vedo, jim pač ni na čast, kakor tudi drugim ne, ki se dali so vloviti.

Od sv. Barbare v Halozah. Pri nas se je dobro, izvrstno kazalo; 29. apr. je pa posebno na vršinah, dne 6. maja pa v nižinah, sadje večidel celó, trsje do polovice, na Zavrču še bolj; veliko trsja je po zimi spokalo. — Pa Bog nam naj le to betvo še ohrani, kar je ostalo! — Sibo Božjo jako občutimo, pa kaj še vse pride! — Vino je poskočilo, malo ga je in kupecem je predrago! —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Drž. zbor se je razšel, in poslanci vseh strank imajo zdaj priliko svojo vest izpraševati, je-li vse prav bilo, kar so storili in kar so opustili.

Preden se je drž. zbor končal, so se v njem prav zanimive stvari godile. — Viharna bila je debata o postavi za deželno brambo, ki se ni celó po vladnem načrtu sprejela, marveč se

je v §. 10. odbila tirjatev, pri konjiškem oddelku napraviti kádre (cadres), to je: v službi vedno obdržati toliko oficirjev in prostakov s konji, da zamorejo, kadarkoli je potreba, novinci in dopustniki (urlavberji) brž vstopiti, ter je vse pripravljeno, da je krdelo skoro popolnjeno. Stvar je za izurjenost konjenikov važna in šlo je samo za 78.000 gl. Toda kolovodje nemško-liberalne stranke so bili nasproti. — Poročevalec odborove večine, stotnik Seidl, je pri tej priliki pravo zadel ter v obrambi postave posebno dra. Giskro zgrabil, očitaje mu neke skrivne namene (prusaske alj kali?), iz kterih je proti postavi, ktero je kot minister sam priporočal (bila je namreč že enkrat predložena.) Kljuba modrim besedam vojnega ministra Horsta so bili kádri s 157 glasovi proti 97 zavrženi, kar je tudi gosposka zbornica storila. Tako je zopet pri tej priliki kakor tudi poprej večkrat vlada pri svoji lastni stranki na cedilu ostala, ustavaki so pa s svojim postopanjem gledé deželne brambe največ sebi škodovali.

Prav čedna je bila tudi ta-le: Poslanec Wickhof s tovarši je vprašal fin ministra, kaj, kako in kedaj da misli splošni denarni in trgovinski nadlogi, ki je zdaj bujša od lani, v okom priti. Minister Depretis je odgovoril tako, kakor je pričakoval vsak pameten človek, ki dobro ve, da fin. minister ni vsemogočen ter mu ne nosi sv. Miklavž vsako noč milijonov denarja. Rekel je minister, da vlada vse skuša, kar je v njenih močeh; da je ustanovila 16 državnih posojilnic, da pa ne more zato, da je toliko lahkomišelnih ljudi pri sleparskih bankah zgubilo in da splošno nevoljo povišuje še — slaba letina itd.

Z odgovorom se ve, da ni nihčér zadovoljen, nihčér pa tudi povedati ne ve, kako bi se naj stanje zboljšalo? Poslanec Zl. Plener je hotel razgovor o tej stvari sprožiti in je predlagal, da naj brž drugi dan odgovor ministrov v pretres pride; pa glej, ustavaki so ta predlog s 126 glasovi proti 70 zavrgli! Kako je to mogoče, se vpraša vsakdo. Ali se ustavaki bojé slišati pravih uzrokov, ki so rodili žalostno gospodarsko stanje v Avstriji? Skoro bi človek to mislil. „Wiener Tgbl.“ ve o tem povedati, da je eden liberalnih poslancev pred sejo na uho vlek el razgovor med vodjem „pravne“ stranke in nekim tovarišem, ki je rekel: „Danas hočemo ministrom in liberalcem poštenih povedati!“ — „Dà“, je bil odgovor, — „to hočemo in jaz bom razvil naš gospodarski program“. Te besede zanese liberalni poslanec med svoje, in brž se je sklenilo, proti temu glasovati, da pride odgovor ministra v pretres, ker so se bali resnice, ki bi utegnila na dan priti. Če pa zdaj ni, bo pa gotovo v jeseni prišla na dan, in tačas bodo srca vsled slabe letine bolj pripravljena resnico poslušati.

Z železnico Dunaj-Novi za zdaj nič ne bo, ker menjka pravega fonda, je rekel min. Banhans. — Obveljal je pa sklep, da se cesarjevič